

8. העברת שאלת ארץ ישראל לאו"ם

א. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה מאת לסלי אילינגוורת' שפורסמה בבריטניה בעיתון "דיילי מייל" ב-22 בספטמבר 1947.

– הסבירו איזה מן הגורמים שהובילו להחלטה של בריטניה להעביר את שאלת ארץ ישראל לאו"ם בא לידי ביטוי בקריקטורה. בססו את תשובתכם על שני רכיבים מן הקריקטורה.

– על פי מה שלמדתם, הסבירו גורם נוסף שהשפיע על החלטה זו. (17 נקודות)

נספח לשאלה 8 – קריקטורה

(L. Illingworth, "Daily Mail", 22 September 1947, by T. Benson, Drawn to the promised land, Halban, 2024, p. 180)

ב. – הסבירו שני גורמים שסייעו להשיג רוב באו"ם לתמיכה בהחלטה על תוכנית החלוקה. – הציגו סיבה שגרמה לאחת מן המדינות באו"ם להימנע או להתנגד בהצבעה על תוכנית זו. (16 נקודות)

9 מלחמת העצמאות

השאלות בקובץ לוקטו ונערכו על ידי אורלי חזקיהו - יולי 2023, גלית רדיע – יוני 2026

9. מלחמת העצמאות, בעיית הפליטים הפלסטינים

א. הציגו את השינוי שחל ביחסי הכוחות בין הצדדים הלוחמים במהלך **השלב השני** של המלחמה (מ-15 במאי 1948 עד סוף המלחמה), והסבירו כיצד שינוי זה השפיע על המשך המלחמה ועל תוצאותיה (16 נקודות).

ב. הציגו שלושה מן הגורמים להיווצרות בעיית הפליטים הפלסטיניים. בחרו במקור **מספר הלימוד** והסבירו כיצד אחד מן הגורמים שהצגתם בא לידי ביטוי במקור זה (17 נקודות).

מועד קיץ תשפ"ה

1. המאבק במדיניות בריטניה בארץ ישראל (1945–1947)

א. בנספח לשאלה זו מוצגים שני תצלומים (1–2) של ההעפלה לארץ ישראל בשנים 1946–1947. הסבירו כיצד מטרות ההעפלה בתקופה זו באות לידי ביטוי בכל אחד מן התצלומים.

תצלום 1 – אוניית המעפילים יאשיהו ווג'וד, 1 ביולי 1946

הכתובת על השלט: "שרדנו את היטלר, מוות אינו זר לנו, דבר לא ימנע מאיתנו להגיע לארץ מולדתנו, הקים על ידיכם אם תירו על אונייה בלתי חמושה זו".

(מקור: מוזיאון המלחמה האימפריאלי, צלם: ר"ו גרגורי, מספר מריט E31953
(Photo by R. W. Gregory, Imperial War Museums, E31953)

ב. אחד מתחומי המאבק של היישוב היהודי בשלטון הבריטי היה תחום ההתיישבות. הסבר אחת מן המטרות של מאבק זה, והצג פעולה אחת של היישוב בתחום זה.

14. שלטון המנדט הבריטי והיישוב היהודי (בשנים 1945-1947)

א. עיין בקריקטורה שפורסמה בשנת 1947 בעיתון "אשנב" (הביטאון הלא-רשמי של ארגון ההגנה).

— על פי מה שלמדת, מדוע שינתה הנהגת היישוב היהודי את מדיניותה כלפי בריטניה עם סיום מלחמת העולם השנייה?

— הסבר כיצד עמדת היישוב היהודי כלפי בריטניה בשנים 1945-1947 באה לידי ביטוי בקריקטורה. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מן הקריקטורה.

נספח לשאלה 14: קריקטורה*

(מ' נאור ור' גלעד, ארץ-ישראל במאה העשרים, משרד הביטחון, 1991, עמ' 351)

* הדמות המוצגת בקריקטורה היא של ארנסט בוון, שר החוץ של בריטניה בשנים 1945-1951.

ב. הצג פעולה אחת מתחום ההעפלה ופעולה אחת מתחם ההתיישבות שנקט היישוב היהודי בשנים 1945-1947, והסבר כיצד כל אחת מן הפעולות שהצגת קידמה את מטרות התנועה הציונית.

15. מקור – "תנועת המרי העברי"

א. לפניך גילוי דעת שפרסם ארגון ההגנה בעלון הקיר "החומה", ב-2 בנובמבר 1945.

- 100. מלחמת העצמאות**
 א. הסבר שלושה מן הקשיים של היישוב היהודי בשלב הראשון של מלחמת העצמאות (30 בנובמבר 1947 – 14 במאי 1948).
 ב. הסבר במה תכנית ד' הייתה מפנה במלחמה, והצג שניים מהישגיה.
- 101. מלחמת העצמאות**
 א. הסבר שני הבדלים ונקודת דמיון אחד בין השלב הראשון של מלחמת העצמאות (מפרוץ המלחמה עד יום 14/5/1948) ובין השלב השני של המלחמה (מיום 15/5/1948 עד סוף המלחמה).
 ב. הסבר את החשיבות של הקמת צה"ל במהלך מלחמת העצמאות. הצג את המניעים של הדרוזים להצטרף לצה"ל בזמן המלחמה.
- 102. מלחמת העצמאות**
 א. הסבר את הקשיים שהיו למדינת ישראל בלחימה נגד צבאות ערב, עד להפוגה הראשונה.
 ב. הצג את מאפייני התקופה רביעית למלחמה והדגם באמצעות אירוע מתוך התקופה.
- 103. מלחמת העצמאות**
 א. הסבר את הגורמים להיווצרות בעיית הפליטים הפלסטינאים במהלך מלחמת העצמאות.
 ב. הסבר מה היו המניעים של מדינת ישראל ומניעי מדינות ערב לחתום על הסכמי שביתת הנשק לסיום המלחמה. הצג את עיקרי הסכם שביתת הנשק עם מצרים או עם סוריה.
- 104. מלחמת העצמאות**
 א. הסבר שתי נקודות חוזק ושתי נקודות חולשה של היישוב היהודי בשלב הראשון של מלחמת העצמאות (מ-30 בנובמבר 1947 עד 14 במאי 1948).
 ב. — הצג את המטרות של מדינות ערב בפלישתן למדינת ישראל במאי 1948.
 — הסבר מדוע לא מומשה החלטת האו"ם בנוגע להקמת מדינה ערבית. בסס את תשובתך על שתי עובדות היסטוריות.
- 105. מלחמת העצמאות והסכמי שביתת הנשק**
 א. מלחמת העצמאות הייתה מלחמה על הקמתה ועל קיומה של מדינת ישראל. נמק טענה זו באמצעות שתי עובדות היסטוריות.
 ב. מהו "הקו הירוק"? הסבר מניע אחד של מדינת ישראל ומניע אחד של מדינות ערב לחתום על הסכמי שביתת הנשק בסיום מלחמת העצמאות.
- 106. הסכמי שביתת הנשק ובעיית הפליטים**
 א. הסבר את המניעים של מדינת ישראל ואת המניעים של מדינות ערב לחתום על הסכמי שביתת הנשק בסיום מלחמת העצמאות.
 ב. הסבר את הגורמים להיווצרות בעיית הפליטים בעקבות מלחמת העצמאות.
- 107. הסכמי שביתת הנשק ובעיית הפליטים**

- א. מהו "הקו הירוק"? הסבר מדוע לא נחתם בתום מלחמת העצמאות הסכם שלום בין ישראל לבין שכנותיה.
 ב. הסבר את הגורמים להיווצרות בעיית הפליטים בסיום מלחמת העצמאות.

108. הסכמי שביתת הנשק

- א. בחר באחת מהמדינות איתן חתמה ישראל על הסכם שביתת נשק, והסבר את עיקריו.
 ב. הצג שתי בעיות עיקריות שנוצרו כתוצאה מחתימת הסכמי שביתת הנשק בין ישראל למדינות ערב.

109. היווצרות בעיית הפליטים הפלסטינים

- א. הסבר את הגישות השונות להיווצרות בעיית הפליטים והצג את הסיבות לבריחה בשלב המלחמה הפנימית.
 ב. הצג את מדיניות ישראל ומדינות ערב בסוגיית הפליטים הפלסטינים בכל אחד משלבי המלחמה.

110. הסכמי שביתת הנשק והבעיות שנשארו לא פתורות

- א. הצג את עיקרי התוכן של הסכמי שביתת הנשק, שנחתמו בתום מלחמת העצמאות בין ישראל ובין שתיים ממדינות ערב. הסבר את חשיבות הסכמי שביתת הנשק לישראל.
 ב. הצג שלוש בעיות שנשארו לא פתורות עם תום מלחמת העצמאות.

111. מלחמת העצמאות

- א. הצג את מטרת הפלישה של מדינות ערב לישראל בשלב השני של מלחמת העצמאות, והסבר שניים מן הגורמים לכישלון בהשגת מטרה זו.
 ב. הסבר את הגורמים להיווצרות בעיית הפליטים הפלסטינים עם תום מלחמת העצמאות.

112. מלחמת העצמאות

- א. הסבר מדוע פלשו מדינות ערב למדינת ישראל במאי 1948, והצג שני קשיים של מדינת ישראל בחודש הראשון שלאחר הפלישה.
 ב. הסבר מדוע הצדדים הלוחמים הסכימו על שביתת נשק, והצג את עיקרי הסכם שביתת הנשק שנחתם בין מדינת ישראל ובין אחת המדינות: מצרים, ירדן, סוריה.

113. מלחמת העצמאות

- א. היסטוריונים מחלקים את מלחמת העצמאות לארבע תקופות. בחר בתקופה אחת שבה נשקפה סכנה משמעותית לקיום של היישוב היהודי בארץ או לקיום של מדינת ישראל. נמק את בחירתך.
 ב. הסבר שתי מטרות של "תכנית ד", והצג אחד מהישגיה.

114. מלחמת העצמאות

- א. הצג את הסיבות שהניעו את מדינות ערב לפלוש למדינת ישראל עם תום המנדט הבריטי ב-15 במאי 1948.
 ב. הסבר את הסיבות להצלחות הצבאיות המרשימות של צבאות מדינות ערב בתקופת המלחמה השלישית.

115. הצג את מאפייני התקופה ה**רביעית** של מלחמת העצמאות והדגם מאפיינים אלו על ידי אירוע אחד מהתקופה.

116. היווצרות בעיית הפליטים הפלסטינים, תום מלחמת העצמאות

- א. הסבר שני גורמים להיווצרות בעיית הפליטים הפלסטינים : גורם אחד שקשור לחברה הפלסטינית וגורם נוסף להיווצרות בעיה זו.
- ב. הצג הבדל אחד בין הסכם שביתת נשק להסכם שלום. הסבר את החשיבות שהייתה להסכמי שביתת הנשק שנחתמו בתום מלחמת העצמאות עבור מדינת ישראל.

117. בעיית הפליטים הפלסטינים, הסכמי שביתת הנשק

- א. הסבר שלוש סיבות להיווצרות בעיית הפליטים הפלסטינים. בתשובתך התייחס גם להתנהלות הצד הערבי וגם להתנהלות הצד היהודי.
- ב. מהו "הקו הירוק"? הסבר כיצד תפסו מדינות ערב את הסכמי שביתת הנשק, וכיצד תפסה ישראל הסכמים אלה.